

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 150 Lei la an.

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13—74

Gheorghe Dima.

Sbuciumul frământărilor prin care trece un popor dornic de desrobire sufletească, scoate din adâncul vremii în clipele cele mai grele bărbați luminați, care taie dără luminoasă în viața aceluia popor, îi cristalizează ideile, îl calauzește pe drumuri noi și neumblate și-i împrumută torțe proaspote de afirmare și înălțare. Bărbații mari ai neamului se desbracă de legăturile strâmte ale materiei, și urmează chemarea divinității, care îi ridică tot mai sus robiți tot mai mult de strălucirea unui altruism ideal. Ei sunt asemenea mărgăritarelor cari scânteiază în apele mohorite din adâncimile mărilor, sunt asemenea meteorilor călători, cari spintecă întunerecul nopților și fulgeră raze de lumină în largul văzduhului. Ei sunt scânteii dumnezeiești trimise pe pământ pentru ca din prisosul sufletului lor să se adape omenirea, sunt crainicii fără de prihană ai adevărilor eterne, sunt crâmpce rupte din mara taină a minunilor fără margini ale lui Dumnezeu. Ei sunt cea mai splendidă revelație alui Dumnezeu pe pământ.

Lumina tinde pururi spre lumină. Această atribuție a bărbaților mari în mod fatal le leagă viața de o luptă neîntreruptă cu ispitele ucigase ale întunericului. În lupta aceasta mulți cad fulgerați din înălțime în plină vigoare a avântului lor, iar cei urșiți să ducă această luptă cu tenacitate până la adânci bătrânețe sunt neconținut încunjuțați, ca apa mărilor, de furtunile cutropitoare și biruirea acestora recalmă o apostolie lungă, dâră, o muncă uriașă și adeseori jertfe de mucenic pe altarul idealului pe care îl slujesc.

În categoria acestor eroi ai neamului nostru stă la loc de frunte și maestrul Gheorghe Dima. Cadrele vieții ilustrului reposat reflectează tabloul cel mai luminos al unei apostolii fără pre-

get pe drumuri presărate cu spini suferințelor și ai jertfelor de martir adevărat pentru marele ideal al înălțării neamului românesc.

Sufletul nobil al lui Gheorghe Dima plămădit în tradițiile sfinte ale neamului a înțeles din fragedă tinerețe că idealul neamului nu este o chimera de vanitate trecătoare, că este zămislit din povața gliilor dospite de robota brațelor arse de soare ale părinților și moșilor noștri, este urzit din lacrimile și suspinele mameilor noastre și este botezat cu sângele atâtor mii de mucenici fără de nume.

Flacăra divină a acestui ideal nu putea să nu tresară și în sufletul fără scamă de bun și curat al lui Gh. Dima și să-i robească toată ființa pentru marea isbândă a binelui obștesc.

Și marea vrednicie care îl îmbracă pe regretatul maestru în aureola unei străluciri curate ca cristalul este tocmai faptul că în lupta pentru ideal și-a ales arma cea mai frumoasă, cea mai nobilă și cea mai dumnezeiască: arta. El a fost cel dintâi care a dovedit că arta, această podoabă a darurilor lui Dumnezeu, este o flăcără sfântă care mai biruitor decât oricare alta arde sufletul omenesc pe seama idealului binelui obștesc. Robit de această credință care a înfiorat toată seninătatea sufletului sau a refuzat ispitele ademenitoare, cu câștigul unor lauri iofțini, ale apusului plin de făgăduințe și s'a întors la ai săi, unde îl aștepta robota îndrumătorului, a creatorului și a deschizătorului de căi. Și a pornit pe cale neumblată jertfind o viață întreagă în truda neodihnei dând pildă de răbdare, de cinste și muncă fără de răsplată.

Gheorghe Dima a desgroat cel dintâi comorile de artă ale sufletului românesc, cu simțul lui iscoditor de poezie a ciselat perlele întruchipate din sufletul poporului și florile curățite de buruiana sălbatică, în mâna lui gingașă și dibace au început să umple tot cuprinsul de mi-resme dulci și dătătoare de sănătate.

Din belsugul produselor de artă muzicală, ce izbucnesc ca un izvor cristalin din spontaneitatea poporului, Gheorghe Dima a scos în relief toate frumusețile nemeșugite ale caracterului genuin și specific românesc, le-a cristalizat în mărgăritare neperitoare, le-a dat soliditatea artistică neșovăitoare, trecându-le prin sufletul său de mare artist.

Cu spiritul lui creator toarnă în produsele sale toată căldura sufletului său, dă operelor sale vigoarea unui clasicism intransigent și poaloaba caracterului de operă universală.

În doinele sale plânge jalea istovită, în cântecele sale tresare veselia juvenilă, în horele sale scânteiază accentele de sănătate ale sufletului specific românesc. Iar cu bagheta sa a știut stoarce în cursul anilor lungi de muncă tot farmecul fiorului artistic al nenumăratelor opere de artă reprezentate de dânsul.

Dar laturea cea mai grandioasă a geniului său creator s'a manifestat în cultul său mare și sfânt pentru preamărirea lui Dumnezeu. „Lăudați pe Domnul în strune și organe, lăudați pe Domnul în chimvale bine răsunătoare, lăudați pe Domnul în câtece de slavă. În slujba chemării acesteia și-a turnat Gheorghe Dima toată vâpaia sufletului său de creștin adevărat, de ucenic al adevărului evanghelic, de admirator pasionat și intransigent al măreției Tatălui din ceruri. Și dăvinul creator a turnat în sufletul artistului scânteie din dumnezeirea sa, ca să-i cânte cântece sublime de slavă și devotament, cari înfioară spuza credinței curate, arde neghina îndoielii și cimentează virtutea iubirii evanghelice în sufletul omenesc. Mărețele sale liturghii, maiestosele irmoase, duioasele tropare funebrale, eroicele oratorii sunt tot atâtea immuri grandioase, cari cântă cântece de laudă și preamărire celui ce a făcut ceriul și pământul și toate câte sunt într'insul.

Măreția operei lui Gheorghe Dima zace tocmai în *calitatea ei*, care îi dă consfințirea de operă neperitoare și valoarea universală.

Iar meritul principal al muncii săvârșite de maestru în ogorul muzicii naționale se concretizează în *apostolia* artei acesteia. El a sămănat picur cu picur în sufletele tinerimei dragostea de artă sănătoasă, a trezit în sufletele mulțimei fiorul sfânt al artei naționale, i-a pus la dispoziție și mijloacele de înălțare prin operele sale, a ținut mereu aprinsă flacăra vestalică a muzicii românești, dându-i mereu și fără so-

văire accente proaspete și înviorătoare. Pentru că în sufletul lui trăia o credință mare în izbânda dreptății lui Dumnezeu și pe altarul acestei credințe a adus prinos tot belsugul sufletului său.

Pe peatra de temelie a credinței acesteia a stat caracterul de granit alui Gh. Dima, biruitor peste toate desiluziile vieții, biruitor în ispitele duse, biruitor în suferințele barbare ale temniței. Clipele de dureri chinuitoare, când asupritorii neamului său îi batjocureau cinstea bătrânețelor în temnițele Clujului, sufletul lui s'a lămurit și mai mult și, asemenea martirilor din circuirea cesarilor romani, în mijlocul vuetului de blasfemii al barbarilor sălbătăciți, maestrul Dima cântă psalmi de preamărire celui care avea să aducă dreptate pe seama neamului său pe acest pământ.

Gheorghe Dima a fost creștin, a fost român, a fost erou, a fost creator, apostol și educator al masselor, a fost după cuvântul psalmistului: ca un pom răsădit lângă izvoarele apelor, care rodul său îl dă la vreme și frunza lui nu va cădea și ori câte va face toate vor spori (ps. 3).

Bisericile noastre, festivitățile, praznicele, palatele boerilor și colibebe plugarilor, sezătorile și colindele, secerea și plugul, vor vesti pururea numele lui Gh. Dima cu evlavie, cu cinste, cu stimă și cu dragoste nemărginită.

Gheorghe Dima și-a zidit el singur, prin muncă, un monument neperitor, în sufletul acestui popor; și-a câștigat o comoară pe care, după cuvântul Scripturii „nici moliile, nici rugină nu o pot strica, nici furii nu o pot săpa, nici fura!”

Copiii noștri.

Din multele observații, ce se fac zilnic asupra stărilor morale cari stăpânesc azi societatea noastră românească, un glas de nădejde se desprinde din ce în ce mai puternic. Este glasul care ne îndreaptă spre generația de mâne, dela care se așteaptă sanarea Țării de azi. Și această nădejde de mâne a țării, este privită de mulți cu mult pesimism. Mulți afirmă, că tinerimea de astăzi este degenerată, cu aplicări spre imoralitate, că băcții cresc fără a avea în sufletul lor sâmburele idealismului, conduși numai de curentele materialiste, iar fetele sunt numai păpuși vanitoase.

Dacă aceasta ar fi adevărat, atunci cu siguranță am merge spre o catastrofă morală, care ar avea urmări fatale chiar și pentru existența noastră ca țară și pesimismul ar fi deplin justificat.

Fapte mai recente, însă esperiate de mine însu-mi, îmi dau dreptul să spun, că starea noastră nu este de desperat, și că putem avea cele mai frumoase nădejdi în generația tinărară. Și m'au întărit aceasta convingere următoarele:

În 12 Mai a. c. mă reîntorceam din București dela concursul tinerimei cu eleve și elevi dela școlile normale și licee din Cluj. Cu toată oboseala drumului ce cutropise pe toți copiii, la un moment dat se lansează ideea de a se aranja în vagon o mică reprezentatie. În câteva clipe programa este alcătuită. Pe rând se produc fete și băieți cu recitări, cântări și coruri. Se încasează dela auditori suma de 80 lei. Ce să facem cu banii? O fetiță observă în coridor patru copilasi mici, cari întrebați fiind, că unde merg, ne-au răspuns, că sunt trimise dela orfelinatul din Sft. Gheorghe la Sibiu. Votul unanim decide, ca suma încasată să se dăruiască orfanilor. Nu aş putea spune cine a avut bucurie mai mare, orfanii cari au primit banii, sau copiii cari au făcut acest mic dar.

Intr'o clipă s'au desfăcut ghiordanele și micii orfani au fost provăzuți cu tot ce mai aveau copiii noștri. Bomboane, prăjituri și hrană, totul a fost împărțit cu ei.

Am lăcrimat de bucurie și unii și alții.

O altă întâmplare mi-a fost dat să trăesc în 22 Mai a. c. cu ocazia excursiei aranjată de Societatea Tinerimei cu copii premiați la concurs. În drum spre Bucovina, la Mărășești ne-am oprit pentru câteva minute și acest timp l-am folosit vizitând cripta eroilor, ridicată de Societatea ortodoxă a femeilor române. La rugăciunea pe care am făcut-o în paraclis, am văzut cei treisute de copii cu lacrimi în ochi îngenunchind naintea lespezilor, cari acopereau osemintele miilor de eroi. Pe fața lor se citea durerea și mândria, iar lacrimile erau cea mai sinceră recumostință adusă eroilor. Au fost clipe înălțătoare pe cari copiii le-au înțeles și trăit.

A doua zi la mormântul lui Ștefan cel Mare din Putna am văzut iarăși copiii îngenunchind naintea mormântului și numai cu porunca îi puteai mișca pe cei cari au ajuns lângă mormânt, ca să facă loc altora. Ce vor fi văzut în

fantezia lor bogată sub acea lespede de piatră nici ei nu ar putea povesti. În tot cazul credința și gloria Marelui Voevod a stăpânit în acele clipe mărețe sufletele lor. Li vedeai cu privirea dusă în zări depărtate privind trecutul și făurind viitorul.

Aceste întâmplări m'au făcut să pot cunoaște mai deaproape sufletul copiilor noștri și cu multă bunătațe, mult entuziasm și idealism. Copilasii noștri sunt buni. În adâncul sufletelor lor vom găsi toate însușirile bune, temelii pe cari se poate zidi. Datoria noastră este, ca să știm pune mâna pe aceste tinere odrasle. Să știm susține treaz acest far sfânt al idealismului și să îi ferim de orice brumă ispititoare, care ar putea nimici acest entuziasm al lor.

Viața este rea, cu multe ispite. Ea ne răpește ce avem mai scump; idealismul copiilor noștri. Li îmbată cu desmerdări și bucurii netrebnice. Avem deci datoria să-i înarmăm pentru viață, ca nimic să nu fie în stare să le slăbească entuziasmul.

O educație religioasă bună, — singura care arată calea spre idealism, — va fi arma cea mai puternică a generațiilor de mâne. Biserica și toți factorii statului, trebuie să-și dea seama de această mare răspundere ce o au pentru creșterea generațiilor de mâne. Statul de azi și de mâne trebuie să știe că fără concursul bisericeii aceasta regenerare morală nu se poate face.

Ce ne privește pe noi, vom fi cu toții totdeauna la datorie.

Preot *Patriciu Curea.*

Preoții în consiliile comunale

În proiectul pentru reforma administrativă, care se discută acum în corpurile legiuitoare, la art. 19 se vorbește despre consilierii de drept din consiliile comunale. Între acestia din gresală a fost omis preotul din comună. Deputatul Irimescu Căndești și-a ridicat cuvântul în ședința din Vinerea trecută și într'o frumoasă cuvântare a arătat rolul important ce îl are preotul la sate, care nu poate lipsi din aceste consilii.

„Sunt adânc convins, că și preotul și învățătorul, este bine să fie de drept în consiliul comunal. Această convingere isvorăște din faptul că viața satelor gravitează împrejurul acestor două instituțiuni: Biserica și școala. Această

viață se dezvoltă sub influența preotului și învățătorului, și după cum vom ști să le creem acestor factori culturali o situațiune mai importantă sau nu, după cum vom ști să-i depărtăm mai mult de patimile și vâltoarea lutelor politice, în măsura aceasta va progresa și viața culturală, morală și chiar economică, socială a satelor noastre.

Dacă nu vom introduce în consiliul comunal pe preot, diferența ce se face între el și învățător nu poate face decât să sape o prăpastie între cei doi factori culturali, o prăpastie care va fi dăunătoare bunului mers al vieții satelor noastre.

Eu urmăresc de mulți ani de aproape manifestările preoților și învățătorilor pe toate tărâmurile și vă spun că chestiunile cari se discută și ielul cum se discută aceste chestiuni, sunt demne de toată lauda, sunt demne de toată stima din partea tuturor oamenilor care se interesează de viața religioasă și morală a țării.

Cercetați istoria întregă a acestei țări, și veți vedea că cel mai mare număr de intelectuali vi l-a dat feciorii de preoți dela sate.

Eu asi dori ca în primul rând să facă parte de drept din aceste consilii preoții parohi, reprezentanți ai religiei dominante, iar acolo, unde nu este astfel situațiunea, să fie de drept reprezentantul confesiunii celei mai numeroase. Și vă rog, domnilor deputați, și pe dv. și pe dl raportor, ca să găsiți un mijloc prin care să se soluționeze într'un mod favorabil această chestiune gingașă, fiindcă nu se cade să aducem o jignire nemeritată unor oameni cari muncesc din tot sufletul, cu toată dragostea, pentru ridicarea culturală și morală a satelor noastre.

În urma acestei intervențiuni d. ministru N. N. Săveanu declară că guvernul a primit amendamentul dlui deputat I. Irimescu-Cândești, iar dl raportor cere să se voteze art. 19 la care s'a adăugat aliniatul următor:

Sunt de drept membrii a Consiliilor comunale...

„Reprezentanții Cultului celui mai numeros, cel mai mare în grad”.

În cazul când ar fi mai mulți cari ar avea aceleași grade, cel mai în vârstă”.

Camera votează propunerea în unanimitate.

In slujbă . . .

Ca după vijelie, buimăciți dar oțeliți în dureri oamenii își refac vatra părăsită, își clădesc o viață mai viguroasă, că aluatul era mai frământat.

Văile cu râurile mai frumoase, poienile mai luminoase dar mai ascunse de ochii răuvoitorilor, începură să se umple de veselie căci pământul era bogat și Dumnezeu mai aproape de ei. Ici o căsuță, dincolo alta, satele cu bisericuțe de bârne, răsar ca din pământ, umplu văile, închegând neamul nostru.

Sângele e proaspăt și în căsuțele lor noi, gândurile se limpezesc, cutreeră grădina amintirilor apuse, răscolesc trecutul străbunilor umplându-le inimile de bucurie.

Vine apoi codrul, tovarășul și prietenul tainic, pădurile cu miros îmbătător de rășină, râuri cu ape repezi, albine cu ciară curată, cari îi prind în brațele lor, îi încurajează, la vorbesc de suflet, de Divinul Creator.

Un ciaslov bătrân ca vremea, un preot simplu dar ascultat până la fanatism, le resclădește viața sufletească zdruncinată de vremi vitrege, o încununează cu muncă, cu bunătate ce țâsneste din tinda bisericii care se lărgeste tot mai mult. De aci răsar învățături, de aci pornesc cei dintâi cărturari cu scrisul simplu dar plin de dulceața simplității sincere.

Cu pași înceți dar hotărâți se grupează în jurul bisericii, căci totdeauna numai ea le-a putut da hrana sufletească. mântui și ajuta inimile dornice de iubire. Cu rugi pline de credință, cu setea de liniște se împletește doina, cântecul de jale, regretul după tihna dacului mândru și cumințe, după dreptatea ce stăpânea odată. Coplesit, simte nevoia de îmbărbătare, de sprijin pe care îl cere dela Dumnezeu, dela oamenii bisericii, episcopi și preoții mai cărturari, cari îi mângăie și prind în condeiele lor. inima lor, cu toate zbuciumările, le regulează viața socială, le formează cultură clădită pe fondul lor sufletesc.

Tot ce au avut ei, e comoara cea mai prețioasă a zilelor noastre, e singura taină a inimilor noastre, e aluatul cel care dospesce frământătura mai bine ca toate medicinile străine de azi.

Când ne-am simțit mai străini de inima noastră, când am împrumutat lucruri rele dela

alții, am făcut-o căci n'am cunoscut ce doruri zac în sufletele noastre.

Să prinzi în condei viața primilor dascăli de bucoavne, să spui cu tâlc organizarea celor dintâi așezăminte bisericesti, e muncă de savant, e munca omului plin de abnegație. A trebuit să-și ia sarcina tot acela care și-a identificat viața sa cu a bisericii, care a înțeles vraja tainică, Dumnezeiască a zidurilor de mânăstire.

Episcopii în trecut și-au dat obolul, viața lor pentru neam și credință, tot Ei azi vin și desgroapă trecutul bisericii, care se confundă cu al neamului nostru, ne dau la iveală „cultura românească”.

„Anuarul Episcopiei Râmnicului Noului Severin” lucrarea Prea S. Sale Vartolomeu, este unica carte românească în felul ei. Este o muncă de ani de zile, care asemenea cronicarului a scuturat colbul de pe trecutul bisericii noastre prezentând trecutul în lumina sa adevărată.

În ea e icoana vieții noastre românești și cei ce simt românește, acolo pot găsi cea mai aleasă hrană sufletească. *Marin Coșorean.*

Dela Sinod

— Estras din raportul senatului epitropesc —

Senatul epitropesc a ținut în decursul anului trecut 27 sedințe, în cari s'au enunțiat 382 de hotărâri.

Situațiunea fondurilor și fundațiunilor cu finea anului 1924 este următoarea:

Fondul general are în total 1.273,108 lei 15 bani.

Taxe dela nou cununăți au încurs 5413 lei 15 bani, sidoxie 74.831 lei 75 bani, taxe de administrare 29.980 lei 41 bani, chirii 60.171 lei 55 bani, diferite alte venite 41,312 lei interese capitalizate și dividende 197.213 lei 93 bani.

Competința din valoarea caselor acestui fond, comun cu consistorul arhidiecezan din Sibiu, nu am primit-o.

Nu s'a făcut în cauza împărțirii fondurilor comune nici un pas înainte dela ultima sesiune a Venerabilului Sinod. Noi am cerut măritului congres național bisericesc, să intervină pentru finalizarea acestei chestiuni și Măritul Congres a exmis o delegație de 6 membri, în afară de teritoriile eparhiilor interesate, sub prezidenția dlui fost presedinte a Tribunalului din Arad Dr. Silviu Moldovan, spre a decide în cauză. Ho-

tărîrea pe care o va da această delegațiune este executorie și poate fi apelată numai extradominium la congresul național bisericesc.

Mosiile fondului general, nefiind terminată procedura de expropriere, au rămas în administrarea Veneratului Consistor arhidiecezan.

Fondul resedinței episcopesti constă din 1.544.300 lei. Fondul Catedralei a crescut cu 7.094.212 lei. Din aceștia 5.500.000 primiți dela stat, air restul din colecte. Fondul întreg cu materiale, cu zidirea de până aci și cu numerarul face 12.475.704 lei.

Fondul tipografiei	309.140 lei.
Fondul de pensii	1.741.415 lei.
Fondul de asigurare	170.440 lei.
Fondul cultural	161.610 lei.
Fondul preoțesc	100.810 lei.
Fondul bisericilor sărace	36.494 lei
Fondul corului	30.890 lei
Fondul seminarial	425.674 lei.
Fondul bisricei din Borsec	167.252 lei.

Consistorul mai administrează următoarele fonduri: Pant. Pop 4139 lei, Teodor și Eudochia Cadar 5663 lei, Eftimiu Frățilă 1686 lei, Mihai Brătianu 10883 lei, Panovici 2967 lei, Dr. Ion și Zeno Popescu 15283 lei, Leon Popescu 1783 lei, Ispas și Absolon Todea 11050 lei Bota 12420 lei, Troanches din Trâmpoele 10555 lei, I. Troanches din Valea Dosului 1932 lei, Kendeffy 575 lei. Trombitaș 3397 lei, Pop din Abrud 6790 lei, Manovici 19850 lei, Nechita 2378 lei, Gall 1859 lei, Pop din Brătești 1021 lei, Fizesan 825 lei, Parasca 292 lei, Cologea 18250 lei, Florian Cârlan 508 lei, Nicolae Motora preot în Sângeorgiu 100 mii lei, Lucretia și Petru Cadar preot în Lunca Bradului 4400 de lei.

Donațiunile făcute de credincioși bisericilor noastre din eparhie dau în 1924 frumoasa sumă de 3.301.554 lei.

1. S'au început și terminat zidirile de biserici noi din Bucerdea vinoasă, Feiurd, Vad și Deda Bistra.

2. Sunt în curs de zidire bisericile noi din Borgo Bistrița, Sângeorgiul-român, Murăș-Cheța, Ibănești-Pădure și Icelandul-mare.

3. Restaurări de biserici s'au efectuat în Abrud Feneș, Trâmpoaiele, Zlatna, Vârtop, Ida, mare, Baia-mare, Făurești, Berchez, Surduc, Copalnic, Suprapetri, Lăpus, Cluj, Mărișel, Feneșel, Muntele-rece, Someș-Sat, Dej, Ciceu-Giurgești, Poiana-Blenchii, Dânc, Peteritea,

Borcut, Mogos-Micesti, Ațintis, Grind-Cristur, Ibanești, Deda, Petris, Hidis, Vaidasig, Feldioara și Moresti.

4. Planuri și reparații de zidiri de biserici s'au aprobat pentru comunele Murăș-Uioara, Ciunga, Cârda-de-jos Dealul-Calului, Mănăsturul unguresc, Vima-mare, Brăzești, Cupseni, Zau, Lueriu, Dumbrava, Murăș mort, Râpa-de-jos, Glăjăria, Cașva, Hărăstăș, Târgul-Murăș și Turda.

5. Restaurări de case parohiale s'au efectuat în Abrud, Vârtop, Chintelnic, Curtuius, Cluj, Vălcăul-unguresc, Heria, Chinchis, Răstolița, Râpa-de-jos și Nasna.

Improprietări s'au făcut în 473 parohii și filii. Porțiuni canonice 2324 jug., pentru cimiter 36 jug., pentru zidiri de biserici 35 jug., pentru case parohiale 8 jug. Avera activă a bisericilor noastre din eparhie face 22.335.583 de lei.

Rațiocinții intrate și revăzute 599, restante 333.

Inmormântarea lui Gheorghe Dima.

Marele maestru al muzicii românești, decedat în 5 Iunie a fost înmormântat cu onorurile cuvenite în ziua de Rusalii. A luat parte la acest act de jale națională toată lumea românească din Cluj, toate școalele cu profesorii lor, toate societățile și delegații din toate părțile țării. Serviciul divin a fost săvârșit de prot. Dr. S. Stanca și A. Ludu, preoții L. Curea și A. Mușat și diaconii Dr. A. Sava și A. Todoruț. Răspunsurile funebrele în majoritate compoziții ale repositului le-a cântat corul episcopiei noastre sub conducerea dlui Sava Golumba. După serviciul divin a rostit o frumoasă predică funebrală as. Dr. Seb. Stanca. A vorbit apoi dl. Ministru de Culte Al. Lapedatu aducând omagiile Ministeriului, guvernului și a Academiei ilustrului defunct. În numele Universității din Cluj a vorbit dl prof. Bogrea, în numele Asociațiunii și a școalelor secundare din Cluj dl dir. N. Bogdan, în numele bisericii unite și a reuniunii „G. Dima” protopopol Dr. I. Dăian, în numele orașului primariul Dr. O. Utalea, în numele Reuniunii de cântări din Sibiu, a institutului „Albina” și a seminarului din Sibiu as. cons. Dr. I. Stroia, în numele bisericii sf. Nicolae și a tuturor instituțiilor din Brașov prof. I. Pricu, în numele liceului „A. Șaguna”

din Brașov prof. V. Neguț. A mai vorbit dna Bratu în numele Societății Femeilor Creștine din Cluj oferind suma de 1000 lei pentru crearea unui fond care să poarte numele lui Gheorghe Dima. Apoi un delegat al compozitorilor români, un delegat al conservatorului din București și un delegat al conservatorului din Iași, studentul Cherebeț în umele elevilor dela conservatorul din Cluj. Seria cuvântărilor a încheiat-o dl Zaharie Bârsan care într'o splendidă apoteoză aduce din partea Teatrului și a Operei prinosul de devotament repositului.

Intr'o atmosferă de adâncă jale se formează un impozant conduct în frunte cu muzica militară care conduce rămășițele pământești ale maestrului la cimiterul central. La mormânt corul conservatorului intonează troparul „Plâng și mă tânguiesc”, o măjastră compoziție a repositului. Iar când sicriul a fost coborât în mormânt, deodată cu asfințitul soarelui, corul episcopiei a mai cântat odată cântarea predilectă a repositului „Inzadar alerg pământul”.

Cu Gheorghe Dima coboară în mormânt unul din cei mai mari bărbați ai neamului. Dumnezeu să-i dea odihna binemeritată în latura dreptilor săi, iar sămânța aruncată de dânsul să rodească vlăstare noi cari să-i perpetueze opera grandioasă spre mărirea lui Dumnezeu și a patriei.

Cu sufletul credinții.

*Cu sufletul credinții
In veci biruitor,
Așa 'nălțau bătrânii
Bisericile lor.*

*Cu sufletul credinții
In dreptul nostru sfânt,
Așa porneau bătrânii
Să scape acest pământ.*

*Cu sufletul credinții
In vraja sfintei Cruci,
Așa scriau bătrânii
Pe lespezi la răscuri.*

*Cu sufletul credinții
In bunul Dumnezeu,
Așa vei da 'naintea
Și tu, poporul meu.*

„Școala Bănățeană”.

G. B.

STIRI

I. P. S. Patriarhul României, Dr. Miron Crisetea, va pleca în 29 Iunie la Londra, unde a fost invitat, însoțit de un episcop și mai mulți clerici români.

* * *

PROMOTIE. Părintele Dr. Andrei Mager asesor consistorial în Oradea-Mare a fost ridicat de Sfântul Sinod la propunerea episcopului Roman la rangul de arhimandrit.

* * *

Cursurile de adulți. Domnul Ministru al Instrucțiunii publice atrage atențiunea învățătorimii și preoțimii asupra îndatoririi de a ține cursurile de adulți, cari sunt cu toții obligați a urma la școală până la etatea de 18 ani. Nimeni, nu poate fi scutit. Preoții și învățătorii sunteți rezponzabili conform legii pentru orice adulți, cari nu vin la școală. Sporurile dovedite vor fi remunerate special.

* * *

† *Iosif Nicoară* preot ort. în Ciunga a reposat în vârsta de 41 ani după 17 ani de preoție, lăsând în urmă soția văduvă cu 6 copii. Odihnească în pace.

* * *

Concurs. Concursul privitor la monumentul lui Avram Iancu ținut la 15 Mai 1924 s'a închis fără rezultat. Lucrările și machele prezentate în gips nu au putut fi acceptate de către comitet, dat fiindcă aceste lucrări nu au exprimat ideea pe care Avram Iancu o reprezenta în aceea epocă, în mijlocul unor evenimente viroase, de mari nădejdi.

În consecință, comitetul a hotărât să țină un nou concurs pentru ziua de 15 Ian. 1926.

Monumentul va costa două milioane lei și va fi așezat în fața catedralei noastre.

* * *

SERVICIUL MILITAR. Gazetele din București scriu că noul proiect de lege al recrutării reduce serviciul militar activ la 19 luni pentru toate armele afară de marină. În acest timp însă nu se va da concediu.

* * *

O nouă invenție. Gazetele din străinătate vorbesc despre o minune, care par'că întrece pe multe ce s'au descoperit din știință în timpul din urmă: e vorba să facă pe surzi să audă

prin — vârful degetelor. Din Londra se vestește, că medicul Dr. Robert Gault, a iscodit un aparat, care pus pe mâna unui surd, îl ajută să audă și el vorbele spuse în jurul lui.

* * *

Cursurile de vară dela Vălenii de Munte de sub conducerea dlui N. Iorga vor începe anul acesta la 15 Iulie și vor ține până la 15 August.

* * *

Procesul asasinilor din Beiuș. De o săptămână întreagă se judecă în fața Tribunalului din Oradea-Mare în senatul judecătorului Predoviciu, procesul aceluia, cari sunt acuzați că în vremurile tulburi ale anului 1919 au contribuit direct sau indirect la asasinarea celor doi martiri bihoreni: Dr. I. Ciordaș și Dr. Bolcaș

Sunt acuzați 19 unguri dintre cari numai 10 stau pe banca acuzaților, ceilalți sunt în Ungaria. Procesul acesta descopere multe fapte neștiute ale bolșevicilor unguri din 1919. Apărarea acuzaților a luat-o asupra sa avocatul Alfons Stamatopol. Studenții Academiei de drept din Oradea-Mare indignați peste măsură de faptul, că s'a găsit un avocat român, care să ia apărarea acuzaților asasini au demonstrat ostil în contra avocatului, pe când acesta ieșea într'o seară dela Tribunal, avocatul văzând că situația pentru dsa este destul de critică, s'a urcat într'o trăsură și s'a făcut nevăzut.

* * *

Noua organizare a bisericii. În sesiunea din urmă a Sf. Sinod s'a ales o comisiune de trei pentru punerea în aplicare a legii celei noi de organizare. Din această comisie fac parte P. S. Sa episcopul, Lucian Triteanu, Tit Simedrea directorul cancelariei Sf. Sinod și Dr. Petru Ionescu inspector în Ministerul Cultelor.

* * *

O acțiune frumoasă. Patruzeci membri ai unui club sportiv din Anglia erau să fie eliminați din cadrul organizației pe motivul, că au jucat foot-bal Dumineca în timpul Sf. Liturghii. Hotărârea nu a fost schimbată decât după ce inculpații au dovedit că luaseră parte la slujba dumnezeiască.

* * *

Născocire. Ziare ungurești și, pe urma lor, câteva românești, au vestit zilele trecute că un oarecare Ion Iancu, bătrân moșneag, mort în 5 Mai 1925, într'un azil de săraci din Budapesta, a fost fiul natural al eroului Avram Iancu,

și că acest fiu s'a născut în Topolovățul mare, județul Timiș, în 1849. Un ziarist român din Lugoj a călătorit Duminecă d. a. la Topolovăț, unde împreună cu parohul local, Iosif Goanță, a cercetat cu d'amăruntul registrul botezaților din anii 48, 49, 50 și 51. În acest registru, bine păstrat, nu se află numele Ion Iancu; sunt însă acolo copii, din alte familii, cu numele de botez: Ianko și Iancu. Va să zică, legenda cu „fiul lui Avram Iancu”, fiu născut la Topolovăț, este născocire răutăcioasă trimisă dela Budapesta.

LICITAȚIE

No. 37—1925.

Comitetul parohiei ort. rom. din Mănăsturul-Unguresc, județul Cojocna, dă în întreprindere în cale de licitație publică lucrările de construire ale unei nouă biserici și invită pe antreprenorii cu calificare cerută pentru clădiri publice, cari doresc a lua parte la aceasta licitație ca până în ziua de 24 Iunie a. c. ora 3 d. m. să-și înainteze ofertele în scris sigilate și provăzute cu vadiu de 100.000 Lei în numerar, în hârtii de valoare, ori libele de bancă acceptabile la comitetul parohial din Mănăsturul-Unguresc. Licitația se va ținea în aceeași zi la 3 ore p. m., vadiul se va extrada celui încredințat numai după terminarea și colaudarea lucrărilor, iar celorlalți reflectanți imediat după hotărâre.

Comuna bisericască prestează întreg materialul de piatră, 40 metri cub. lemn nefasonat, iar 40 metri cub. lemn fasonat.

Planurile, proiectul de deviz în alb și condițiile speciale pentru executarea lucrărilor se pot vedea la oficiul parohial ort. rom. din Mănăsturul-Unguresc.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a încredința cu executarea lucrărilor, fără considerare la prețuri și condiții de ofert, pe acela dintre minusoferenții, care va prezenta mai multă garanție de soliditate, cu adausul, că materialul oferit de comuna bisericască, aflându-se corespunzător, întreprinzătorul este obligat a-l primi în prețul din devizul statorit.

Pentru participarea la licitație, spese nu se lichidează reflectanților.

Mănăsturul-Unguresc, la 10 Iunie 1925.

Alexandru Boeriu
paroh presedinte.

Ioan Urs
epitrop prim.

Văzut: *Aurel Muntean*
protopop.

Anunț. Dorind să adun material practic de combaterea sectarilor, rog pe toți preoții să binevoiască a-mi comunica în scris, cât mai amănunțit, întâmplări în legătură cu sectarii, ca: reveniri la credință (motivele), încercări de treceri neizbutite, împedecate de vre-o nenorocire sau altă întâmplare trezitoare a vechii credințe, convorbiri cu cei ce nu s'au lăsat seduși de sectari, precum și convorbiri cu cei reveniți. Acestea două din urmă sunt cel mai prețios material, putând să avem din el oglindirea învățăturilor rătăcite în sufletele credincioșilor noștri. Intreg materialul va fi selecționat și dat apoi ca documente publicității.

2—4

Protopop: *D. Antal Reghin.*

No. 183—1925.

2—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de capelan permanent pe lângă oficiul parohial și protopresbiteral din Turda în conformitate cu dispozițiile § 6 din Regulamentul pentru parohii și a rezoluției dlui Ministru al Cultelor dela 27 Ianuarie 1923, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Renașterea” și „Telegraful Român”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Dotația dela stat conform cu declarațiile îndeplinite și sesiune parohială de 30 jug. într'un complex.

2. Jumătate din veniturile stolare și regulamentare după funcțiunile preoțești și protopopești îndeplinite de capelan.

3. Locuință în natură dela parohie.

4. Remunerațiile pentru serviciile făcute la spitalul de stat, la penitenciarul Tribunalului și pentru catehizarea elevilor dela școlile de meserii și agricultură.

5. Obligația capelanului va fi să colaboreze permanent în cancelaria protopresbiterală și să substituie în lipsă de protopop cu toate agendele oficiale.

6. Reflectanții cu calificare pentru parohii de clasa întâia își vor înainta cererile instruite în ordine, Consistorului Diecezan din Cluj, care va numi pe capelan în coînțelegere cu reprezentantul oficiului protopopesec din Turda.

Cluj, din ședința senatului bisericesc ținută la 4 Iunie 1925.

Nicolae Ivan, Episcop, m. p.